

villet samlet det Hele under Cet. Denne Tanke har man imidlertid ikke gennemført, idet man har ladet de Bestemmelser, der angaae Skatteforholdene, de egentlige Skatteparagrafer, blive udenfor Loven. Jeg anseer det nu for meget rigtig, at man har holdt disse Bestemmelser udenfor Loven, og jeg maa være fuldkommen enig med den høitærede Minister i, at det vilde have været uheldigt at optage dem i denne Lov; thi disse Paragrafer angaae saa vigtige Forhold, Forhold, der vilde kræve en saa moden Overveelse, at de fuldkommen egne sig til at være Gjenstand for en særlig Lov, som da burde udarbejdes af Regeringen og ikke blot sammensættes af enkelte Bestemmelser, tilveels tagne ud af de ældre Love, men Spørgsmaalet er dog, naar en saa væsentlig Side af hele vor kommunale Lovgivning er bleven ladet tilbage, om man saa ikke hellere burde have ventet, indtil en saadan Lov kunde udfolde, hvad der jo er bebudet af den høitagtede Minister, for da at faae alle Bestemmelserne angaaende de kommunale Forhold, samlede under Cet. Jeg skal imidlertid ikke længere opholde mig ved Formen, men slutte mig til den, saaledes som den her foreligger, idet jeg ikke kan nægte, at der dog altid er noget Fortjenstligt i at have kunnet samle det under Cet, saavidt som fæstet er, hvorved Overigten bliver lettere, og det hele Materiale bliver mere tilgængeligt for Alle.

De Bemærkninger, jeg med Hensyn til Realiteten har at gjøre ved denne Lov, skal jeg nu tillade mig at fremkomme med, og jeg vil da tillade mig at gaae frem efter Paragrafernes Folgeorden. I § 13 er bestemt, at Sogneforstanderskabsmøderne skulle holdes offentligt, dog at Sogneraadet efter Forslag af Formanden kan vedtage at forhandle enkelte Sager inden lukkede Døre, og en lignende Bestemmelse er ogsaa givet for Amtsraadet. Jeg erkjender fuldkomment, at Nutiden fører Offentlighed med sig, og jeg finder det fuldstændigt i sin Orden, at vore lovgivende Forsamlingers Møder, hvor der diskuteres om Principer og almindelige Forhold, ere offentlige; men jeg kan aldeles ikke billige, at man har villet gjøre vore kommunale Forsamlinger til offentlige. Det er ganske vist bestemt, at der kan gjø-

res Undtagelser for denne Regel; men jeg troer rigtignok, at Undtagelsen vil blive ligesaa hyppig som Reglen. Naar man nemlig seer hen til, hvad det er for Sager, der forhandles i vore kommunale Forsamlinger, saa vil man see, at det er Sager af en heelt anden Art. Sogneforstanderskaberne ere administrative Forsamlinger, og de Sager, som der komme paa Bane, ere meget ofte af en personlig Charakter, og jeg troer derfor, at den frie Diskussion vil hemmes og stades ved, at der gives Alle og Enhver Adgang til at overvære Forhandlingerne. Hvor ofte kommer der dog ikke Sager for, hvor det bliver nødvendigt, for at træffe en endelig Afgjørelse, at Vedkommendes hele personlige Forhold drages ind under Diskussionen, det kan være den Trængendes i Fattigsager, det kan være Skolelærernes i Skolesager og saa fremdeles; det forekommer mig, at Enhver let vil kunne see, at Meget af det, som der vil komme paa Bane, aldeles ikke egner sig for Offentlighed. Desuden vil der ogsaa være praktiske Ulemper forbundne dermed, saaledes f. Ex. med Hensyn til at skaffe et passende Locale, foruden at der jo heller ikke er Nogen tilstede for at holde Orden, idet vi jo som bekjendt ikke have noget Landpoliti, og det skal dog vel egentlig ikke være Sogneforstanderskabets Medlemmer selv, der skulle have det Hverv at skaffe Fred for Rolighedsforstyrrelser. Jeg troer altsaa, at denne Bestemmelse er uheldig, og at det praktiske Resultat vil blive, at man saa godt som i alle Tilfælde lukker Døren; i modsat Fald troer jeg, at Sandheden let vil lide Skade. Jeg troer i det Hele taget, at man har gjort sig en for stor Idee om Forhandlingernes egentlige parlamentariske Gang i et Sogneforstanderskab og i et Amtsraad, thi det gaaer i Virkeligheden ikke der til som i Folkethinget eller Landstinget, og af den Grund kan jeg heller ikke nægte, at jeg finder Bestemmelsen i § 14, hvor der staar: „der stemmes da baade ved Prøve og Modprøve“, i Grunden at være lidt comisk. — Jeg kommer dernæst til de vigtige Bestemmelser i §§ 15 og 16. Den ærede Taler, der nys havde Ordet, har allerede berørt disse Forhold; det gjør mig imidlertid ondt, at jeg med Hensyn til det første Punkt, Sognepræstens Stilling i Fattigsager,